

Historia uniwersyteckich studiów

Trzecia część „Historii uniwersyteckich studiów stomatologicznych w Poznaniu” ma niezaprzeczalny walor kronikarski. Przedstawia kolejne etapy rozwoju Oddziału Stomatologii przy Wydziale Lekarskim, łącznie z nazwiskami osób, bez których byłoby on niemożliwy. Oddział przez lata wykształcił rzeszę lekarzy pracujących w setkach gabinetów stomatologicznych, a także tworzących kadre pracowników naukowo-dydaktycznych. AB

W pierwszych latach działalności Oddziału Stomatologii przy Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej istniały trzy katedry i zakłady: Stomatologii Zachowawczej, Protetyki Stomatologicznej i Ortodoncji (od 1952 r.) oraz Katedra i Klinika Chirurgii Stomatologicznej.

Na czele Katedry i Kliniki Stomatologicznej od jesieni 1947 r. stał prof. dr Leon Lakner, który w 1948 r. uzyskał nominację na profesora zwyczajnego. W roku 1954 ze względu na jego zły stan zdrowia Ministerstwo powołało z Łodzi doc. dr. Jerzego Stadnickiego na stanowisko samodzielnego pracownika naukowego w Katedrze Chirurgii Stomatologicznej. Po przejściu w 1957 r. prof. dr L. Laknera na emeryturę doc. dr J. Stadnicki został jej kierownikiem, a w roku 1961 uzyskał nominację na profesora nadzwyczajnego. W tym samym roku Katedra Chirurgii Stomatologicznej uzyskała dodatkowo 26-lóżkowy oddział w Państwowym Szpitalu Klinicznym nr 2 przy ul. Przybyszewskiego. Stworzyło to korzystne warunki dla dydaktyki i rozwoju Katedry, co zaowocowało ukończeniem w latach sześćdziesiątych 9 przewodów doktorskich, których promotorem był prof. J. Stadnicki oraz przeprowadzeniem 2 przewodów habilitacyjnych (doc. dr Z. Barańczak i doc. dr J. Krajnik).

W 1969 r. prof. Jerzy Stadnicki ze względów osobistych (prawdopodobnie w związku z wydarzeniami marcowymi w 1968 r. i ich następstwami) opuścił zajmowane stanowisko i wyjechał na stałe do Stanów Zjednoczonych. Kierownictwo nad częścią ambulatoryjną Kliniki (przy

Profesor Maria Krystyna Kobylańska

Profesor zwyczajny Maria Krystyna Kobylańska jest jedną z pierwszych absolwentek poznańskiej stomatologii, którą ukończyła w 1949 r. W tym samym roku rozpoczęła pracę w Uniwersyteckiej Poliklinice Dentystycznej, a w 1951 r. obroniła tytuł doktora medycyny dentystycznej. Stopień doktora habilitowanego uzyskała w 1967 r., będąc adiunktem Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej Akademii Medycznej. W 1969 r. została kierownikiem tej jednostki – do roku 1990, kiedy to odeszła na emeryturę.

ul. Święcickiego) powierzono wówczas doc. dr. hab. Joannie Krajnik, a Oddziału Szczękowego (przy ul. Przybyszewskiego) – doc. dr. hab. Zofii Barańczak.

Po powstaniu w 1970 r. Instytutu Stomatologii Oddział Szczękowy stał się samodzielną Kliniką Chirurgii Szczękowej pod kierownictwem doc. Z. Barańczak. Ambulatoryjna część byłej Katedry otrzymała nazwę Zakładu Chirurgii Stomatologicznej, którym kierowała do swej śmierci w 1981 r. doc. dr J. Krajnik. Od 1 stycznia 1971 r. kierownikiem Kliniki Chirurgii Szczękowej został – przeniesiony z Wrocławia, absolwent poznańskiej uczelni z roku 1949 doc. dr hab. Stefan Flieger, który habilitował się na Akademii Medycznej we Wrocławiu w 1969 r. Kierował on do 1993 r. poszerzoną Kliniką, która od 1982 r. została przemianowana na Klinikę Chirurgii Szczękowo-Twarzowej. Spośród lekarzy związanych z Kliniką poza doc. dr Z. Barańczak należy wymienić przede wszystkim lek. dent. Irenę Samowską (która doktoryzowała się w 1965 r., habilitowała w 1978 r., w 1981 r. została kierownikiem Zakładu Chirurgii Stomatologicznej przy ul. Święcickiego, a w 1990 r. uzyskała nominację na profesora nadzwyczajnego) oraz dr. med. Jerzego Łazowskiego (habilitował się w 1976 r., w 1991 r. nominowany na profesora nadzwyczajnego), który z czasem przeniósł się z Kliniki do Zakładu Chirurgii Sto-

matologicznej. Poza wymienionymi na pamięć zasługują na pewno wieloletni, oddani pracownicy naukowo-dydaktyczni z zakresu chirurgii stomatologicznej, tj. Władysław Lewandowski (dr – 1951 r.), Hanna Borszewska (dr – 1964 r.), Krystyna Nowicka (dr – 1965 r.), Halina Bittner (dr – 1964 r.), Zofia Śliwińska (dr – 1968 r.), Anna Maliszewska (dr – 1968 r.), Maria Drews (dr – 1968 r.), oraz nieco młodszy: Urszula Balicka (dr – 1973 r., hab. – 1987 r., doc. 1990 r.) i Leszek Lewandowski (dr – 1979 r., hab. – 1988 r., prof. nadzw. – 1996 r., prof. zw. – 2000 r., późniejszy kierownik Kliniki Szczękowo-Twarzowej, w latach 1990–1993 prodziekan ds. stomatologii, a następnie prorektor Akademii Medycznej).

W roku akademickim 1952/53 obowiązki kierownika Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej powierzono dr. med. dent. i lek. med. Kazimierzowi Stawińskiemu. Habilitował się on w roku 1961, nominację na profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1966, a na profesora zwyczajnego w 1976 r. W skład kadry dydaktycznej Katedry wchodził młodzi wtedy absolwenci Studium Lekarsko-Dentystycznego, m.in. lek. dent. Anna Magas (dr – 1951 r.), Urszula Strzyżowska (dr – 1952 r.), Maria Kobylańska (dr – 1951 r., hab. – 1967 r., prof. nadzw. – 1977 r., prof. zw. – 1986 r., w latach 1969–1990 kierownik Zakładu Stomato-

stomatologicznych w Poznaniu

logii Zachowawczej i Periodontologii, 1980–1983 prodziekan Oddziału Stomatologii), Barbara Perzyna (dr – 1951 r.), Ludwik Kozłowski (dr – 1952 r.), Lesław Wójciak (dr – 1952 r., hab. – 1967 r., prof. nadzw. – 1990 r., późniejszy organizator i kierownik Zakładu Stomatologii Dzieci i Młodzieży w latach 1973–1991), Maria Walczak-Myślińska (dr – 1952 r.). Z czasem do stałego zespołu asystentów dołączyły Maria Wierzbicka (dr – 1965 r., hab. – 1976 r., w 1979 r. powołana na kierownika Zakładu Stomatologii Zachowawczej na Akademii Medycznej w Warszawie), Halina Anholcer (dr – 1965 r.), Honorata Limanowska (dr – 1972 r., hab. – 1986 r., prof. nadzw. – 1995 r., prof. zw. – 2000 r., wieloletni prodziekan i dziekan Wydziału Lekarskiego) oraz wiele jeszcze innych koleżanek i kolegów, którzy z biegiem czasu z różnych powodów zmieniali miejsce pracy.

Katedrą i Zakładem Protetyki Stomatologicznej w latach 1946–1973 kierował dr med. Rudolf Sarrazin, który w 1950 r. uzyskał wreszcie stanowisko zastępcy profesora, w roku 1955 został mianowany docentem, a w roku 1965 – profesorem nadzwyczajnym. W Katedrze tej pracowali początkowo lek. dent. Henryk Grajkowski (dr – 1951 r.), lek. dent. Stanisława Suchoń (dr – 1951 r.), lek. dent. Stefan Włoch (dr – 1960 r., hab. – 1971 r., prof. nadzw. – 1979 r., prof. zw. – 1988 r., kierownik Zakładu w latach 1973–1996, dyrektor Instytutu Stomatologii w latach 1970–1996, prodziekan Oddziału Stomatologii w latach 1969–1980), lek. dent. i lek. med. Tadeusz Chmielecki oraz lek. dent. Jan Karolczak. Kilka lat później do zespołu dołączyli m.in. lek. dent. Ralph-Henryk Bieske (dr – 1965 r., doc. – 1981 r.), lek. dent. Henryk Bartkowiak (dr – 1965 r.), lek. dent. Maria Chróścielewska (dr – 1968 r.) oraz lek. dent. Zdzisław Krysiński (dr – 1963 r., hab. – 1975 r., prof. nadzw. – 1984 r., prof. zw. – 1995 r.), który w przyszłości został organizatorem i kierownikiem Zakładu Propedeutyki i Rehabilitacji Stomatologicznej, a po przejściu prof. S. Włocha na emeryturę – kierownikiem Zakładu Protetyki Stomatologicznej. Oczywiście z czasem zespół pracowników naukowo-dydaktycznych się powiększał.

W skromnej pracowni technicznej w Poliklinice przy ul. Matejki pracowali st. technicy dentyści A. Przymuszała i K. Barth oraz młody technik Edward Czywczyński, który całe swe życie zawodowe związał z uczelnią.

W 1964 r. przy Katedrze Protetyki powstała Pracownia Techniki Dentystrycznej – jako samodzielna jednostka organizacyjna. Zespół jej pracowników stopniowo się powiększał, pracowali tam m.in., poza st. technikiem E. Czywczyńskim, również st. technik Witold Baszkowski i st. technik Marian Knak.

Po powołaniu w 1952 r. Katedry i Zakładu Ortodoncji jej pierwszym kierownikiem został dr med. Tadeusz Ziółkiewicz, który po habilitacji w 1961 r. uzyskał stanowisko i etat docenta, a w 1976 r. nominację na profesora nadzwyczajnego. Pierwszymi pracownikami dydaktyczno-naukowymi byli dr med. dent. Barbara Perzyna, skierowana na ortodoncję z Zakładu Stomatologii Zachowawczej (hab. – 1962 r., prof. nadzw. – 1980 r., prof. zw. 1991 r., kierownik Zakładu w latach 1984–1993), a ponadto lek. dent. Janusz Ostrowski (dr – 1964 r.), lek. dent. Danuta Sowa-Każmierczak (dr – 1964 r., hab. – 1978 r., prof. nadzw. – 1990 r., kierownik Zakładu w latach 1993–2000, prodziekan Oddziału Stomatologii w latach 1984–1990), lek. dent. Jadwiga Bieńka, a po jej odejściu lek. dent. Maria Frankowska-Lenartowska (dr – 1966 r.) oraz Łucja Kałużna (dr – 1966 r.).

Poza wymienionymi absolwentami poznańskiej uczelni z dziedziny stomatologii – w pierwszych latach istnienia tych studiów w Poznaniu przez poszczególne zakłady i klinikę przewinęło się wielu jeszcze kolegów i koleżanek, którzy mają udział w budowaniu podwalin poznańskiej stomatologii. Rozwinęła się ona z czasem w ceniony w kraju Instytut Stomatologii z silną kadrą samodzielnych pracowników naukowych. Już po kilkunastu latach od ukończenia studiów przez pierwsze roczniki poznańskich absolwentów stomatologii (roczniki 1949, 1950 i 1951) nastąpiły stosunkowo liczne habilitacje i to z zakresu wszystkich ówczesnych dziedzin stomatologii.

Z czasem rodzimi doktorzy i docenci Oddziału Stomatologii objęli w Poznaniu kierownictwo poszczególnych katedr i zakładów oraz Kliniki Szczękowo-Twarzowej, a ponadto najważniejsze kierownicze stanowiska w zakresie społecznej opieki stomatologicznej tak na terenie miasta Poznania (dr Tadeusz Wiśniewski), jak i województwa wielkopolskiego (dr Zdzisław Szulczewski). Ponadto kilku poznańskich absolwentów z pierwszych roczników objęło kierownicze stanowiska na oddziałach stomatologii w innych polskich miastach. Byli to: doc. dr Anna Cywińska-Jaworska (kierownik II Katedry i Kliniki Chirurgii Twarzowo-Szczękowej na Śląskiej Akademii Medycznej), prof. dr hab. Zofia Danielewicz-Stysiak (kierownik Zakładu Stomatologicznego na Akademii Medycznej w Łodzi), prof. dr hab. Marian Gondzik (kierownik Kliniki Chirurgii Szczękowej w Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie), prof. dr hab. Stanisław Przyłipiak (kierownik Zakładu Ortodoncji na Akademii Medycznej w Białymstoku), prof. dr hab. Irena Kościukiewicz-Michlewicz (kierownik Zakładu Ortodoncji na Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie) oraz doc. dr hab. Maria Walczak-Myślińska (p.o. kierownik Zakładu Stomatologii Zachowawczej na Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie).

Można zatem uznać, że wprowadzenie studiów lekarsko-dentystrycznych przy Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego, a później Akademii Medycznej w Poznaniu dobrze spełniło oczekiwania organizatorów. Przygotowało bowiem wielką rzeszę lekarzy stomatologów, którzy podjęli pracę w publicznej służbie zdrowia na terenie całego kraju, głównie jednak Wielkopolski. Stworzyło również własną, silną kadrę pracowników naukowo-dydaktycznych, która przyczyniła się do rozwoju i podniesienia poziomu nauczania tak w dziedzinach lecznictwa stomatologicznego, jak i profilaktyki chorób zębów i jamy ustnej. Z biegiem lat Oddział Stomatologii, zmieniony w 1970 r. w Instytut Stomatologiczny, powiększał swój stan kadrowy i potencjał naukowy, zyskując silną pozycję i uznanie na terenie całego kraju.